

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jana Rutsche v právní věci žalobce: **F. H.,** zastoupeného Mgr. Jaroslavem Mackem, advokátem se sídlem nám. Svobody 829/17, Jeseník, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje,** Jeremenkova 1191/40a, Olomouc, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2010, č.j. KUOK 53088/2010, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 6. 9. 2011, č. j. 76 A 9/2010 – 41,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ze dne 6. 9. 2011, č. j. 76 A 9/2010 – 41, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalovaný (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, kterým bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 21. 5. 2010, č.j. KUOK 53088/2010, a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Při svém rozhodování vycházel krajský soud z následujícího skutkového stavu:

Rozhodnutím Městského úřadu Jeseník ze dne 8. 2. 2010, sp. zn. MJ/37036/2009, byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. i) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, kterého se měl dopustit tím, že dne 17. 7. 2009 v 10:55 hodin na silnici I/44 v km 66,137 v obci Česká Ves, okres Jeseník, způsobil dopravní nehodu, kdy jako řidič vozidla Renault Clio RZ X při jízdě po předmětné komunikaci odbočoval doprava, přičemž svým způsobem jízdy ohrozil řidičku za ním jedoucího vozidla zn. Citroen C3 RZ X, kdy řidičce vytvořil překážku náhlou a

neočekávanou, přičemž došlo ke střetu obou vozidel a to pravé zadní části vozidla Clio a přední části vozidla Citroen. Žalobce porušil povinnost řidiče podle § 21 odst. 1, 3 zákona č. 361/2000 Sb., neboť při odbočování ohrozil řidičku jedoucí za ním a při odbočení vpravo vybočil ze svého směru jízdy vlevo, aniž by to bylo nutné s ohledem na rozměry vozidla nebo nákladu. Za to mu byla uložena pokuta 3500 Kč a stanovena k úhradě paušální částka nákladů řízení ve výši 2500 Kč. Hmotná škoda na vozidle Clio byla stanovena na 127 137,27 Kč a na vozidle Citroen 60 000 Kč. Technická závada nebyla zjištěna a dechová zkouška vyloučila přítomnost alkoholu v dechu u obou účastníků nehody. Ve věci přestupku řidičky vozidla Citroen bylo řízení o jejím přestupku podle § 22 odst. 1 písm. i) zákona č. 200/1990 Sb. napadeným rozhodnutím zastaveno.

Správní orgán při svém rozhodování vycházel především ze znaleckého posudku Ing. Krejsy. Po provedení analýzy nehodového děje znalec konstatoval, že žalobce jel rychlostí asi 31 km/h, zpomaloval svou jízdu a započal odbočovat vpravo tak, že nejprve najel do levého jízdního pruhu a poté začal odbočovat doprava. Pro znamení řidiče o změně směru jízdy neměl znalec objektivní podklady, proto je nemohl potvrdit ani vyloučit. Řidička vozidla jedoucí za vozidlem žalobce rychlostí asi 48 km/h z příčného pohybu vozidla žalobce rozpoznala v čase asi 1,8 s před střetem, že tento bude odbočovat doprava a reagovala na tento jeho příčný pohyb vpravo včas a bez opoždění. I přes včasnou reakci řidičky na vybočování vozidla žalobce vpravo, kdy jí žalobce vytvořil překážku náhlou neočekávanou, došlo v pravé polovině vozovky ke střetu obou vozidel, a to tak, že vozidlo řidičky narazilo levou přední částí do pravé zadní části vozidla žalobce, poté se obě vozidla pohybovala až do jejich konečných poloh. Podle znalce mohl žalobce nehodě předejít, pokud by neodbočoval doprava způsobem, kterým vytvořil řidičce překážku náhlou a neočekávanou tak, že nejdříve vybočil doleva, přejel do protisměru a poté z levého jízdního pruhu odbočoval doprava. Znalce uvedl, že je otázkou jiného než technického posouzení, zda lze po žalobci požadovat, aby v daném místě odbočoval z pravého jízdního pruhu. Řidička by podle znalce zabránila nehodě, pokud by v době reakce na situaci před sebou jela rychlostí 41 km/h a intenzívně brzdila. Potom by zastavila před místem střetu. Dále mohla nehodě předejít, pokud by jela rychlostí do 28 km/h a nebrzdila. K místu střetu by přijela asi o 0,3 s později, než žalobce, který by se již nacházel mimo koridor pohybu vozidla řidičky. Podle znalce není technickou otázkou, zda je možné po řidičce požadovat, aby jela uvedenými způsoby. Z technického hlediska znalec hodnotil v příčinné souvislosti se vznikem a průběhem nehody způsob jízdy žalobce, neboť vytvořil řidičce vozidla Citroen překážku náhlou a neočekávanou. Rychlost ani způsob jízdy řidičky nehodnotil znalec v příčinné souvislosti se vznikem a průběhem nehody, protože řidička nejela vyšší než v místě povolenou rychlostí a na situaci před sebou reagovala včas a bez opoždění. V doplnění posudku znalec uvedl, že s ohledem na rozměry vozidla žalobce nemusel při odbočování doprava vybočit ze směru své jízdy vlevo.

V rámci odvolacího řízení žalobce předložil znalecký posudek Ing. Kopala. Podle tohoto posudku začalo vozidlo žalobce zpomalovat 4,8 s a 34 m od místa střetu. V tomto okamžiku se za ním nacházelo vozidlo Citroen ve vzdálenosti 22 ÷ 32 m. Z důvodů jiných než technických nezačala řidička vozidla Citroen na zpomalující se vozidlo žalobce po uplynutí nutné reakční fáze 0,4 ÷ 0,85 s v čase 4,0 ÷ 4,5 s před střetem reagovat a nadále se pohybovala nesníženou rychlostí 45 ÷ 54 km/h. V čase 3 s před střetem vozidlo žalobce zpomalilo na rychlost 30 km/h a chystalo se k započetí najížděcího manévru vlevo před

odbočením vpravo. Řidička nereaguje a vzdálenost mezi vozidly se snížila na 19 ÷ 25 m. V čase 1,3 ÷ 1,9 s před střetem je řidička 14 ÷ 26 m od střetu a začíná reagovat. V čase 0,9 ÷ 1,1 s před střetem začíná vozidlo žalobce odbočovat vpravo a vozidlo Citroen brzdit, přičemž je 9 ÷ 13 m od místa střetu. Střetová rychlost vozidla Clio je 7 ÷ 11 m a vozidla Citroen 21 ÷ 25 m. Jednoznačnou příčinou nehody byla podle znalce technicky nevysvětlitelná prodleva okamžiku reakce řidičky vozidla Citroen, která začala reagovat na zpomalující a najíždějící si vozidlo žalobce až 1,3 ÷ 1,9 s před střetem (14 ÷ 26 m před místem střetu), když na toto vozidlo mohla reagovat 4,0 ÷ 4,4 s před střetem, kdy byla ve vzdálenosti 54 ÷ 56 m od místa střetu. Z hlediska možnosti odvrácení střetu je z průběhu nehodového děje patrné, že až do okamžiku, kdy započal odbočující manévr najetím vlevo, pokud kontroloval vozidlo Citroen ve zpětném zrcátku, nebylo z jeho pohledu vozidlo Citroen v takové vzdálenosti (19 ÷ 25 m), aby bylo nutné předpokládat, že ho tímto manévrem jakkoli ohrozí. Během odbočovacího manévru je problematické hodnotit, zda na uvedené vozidlo mohl či nemohl nějak reagovat, neboť vzhledem k odbočovacímu manévru měl změněné výhledové poměry ve zpětných zrcátcích a taktéž musel věnovat převážnou část pozornosti najíždění do předmětného dvora. Podle znalce by k nehodě došlo, i kdyby žalobce zastavil ve svém jízdním pruhu, protože řidička reagovala na zpomalující vozidlo Clio opožděně, cca 2,1 ÷ 2,7 s po okamžiku, kdy reagovat mohla.

Stěžovatel odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí Městského úřadu Jeseník potvrdil s tím, že skutkový stav byl dostatečně objasněn a vina žalobce prokázána. Ke znaleckému posudku Ing. Kopala stěžovatel uvedl, že otázky byly kladeny žalobcem znalci s cílem zpochybnit výpověď řidičky a závěry znalce Ing. Krejsy. Hodnocení podkladů pro rozhodnutí přísluší správnímu orgánu, nikoli znalci. Podle žalovaného bylo stěžejní otázkou, ze kterého jízdního pruhu započal žalobce odbočovací manévr. Oba znalci se přitom shodují, že z levého jízdního pruhu. Stěžovatel se ztotožnil se závěrem správního orgánu I. stupně, že odbočovat měl žalobce z pravého jízdního pruhu, neboť pro najetí do levého jízdního pruhu nebyly dány vzhledem k rozměrům vozidla důvod.

Krajský soud při posouzení žalobních námitek předně konstatoval, že napadené správní rozhodnutí nelze považovat za nepřezkoumatelné. Dále se zabýval klíčovou otázkou, jak k nehodě došlo. Podle názoru soudu je logicky nevysvětlitelné a vzbuzuje zásadní pochybnosti fakt, že v době střetu bylo vozidlo řidiče téměř kolmo k vozidlu řidičky a že tedy v takové situaci řidička včas a dostatečně nereagovala na změnu jízdy řidiče. Krajský soud poukázal na to, že podle oznámení o přestupku ze dne 26. 7. 2009 a podle oznámení o nehodě ze dne 17. 7. 2009 nedodržela řidička vozidla Citroen bezpečnostní vzdálenost za odbočujícím vozidlem žalobce a došlo k nárazu. Podle protokolu o nehodě ze dne 17. 7. 2009 vyhodnotili policisté dopravní nehodu tak, že řidička vozidla Citroen se stala podezřelou z porušení § 4 písm. a) a § 19 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. a tím ze spáchání přestupku podle § 22 odst. 1 písm. l) zákona č. 200/1990 Sb. V doplnění protokolu je uvedeno i porušení § 30 odst. 1 písm. i) zákona č. 200/1990 Sb. řidičkou vozidla Citroen. V citovaném protokole včetně jeho doplnění není vůbec uvedeno podezření o spáchání přestupku žalobcem. Podle výpovědi svědkyně – manželky žalobce – řidička vozidla Citroen na místě nehody svou chybu uznala a policie měla o viníkovi nehody jasno. Podle záznamu o určení oprávněné úřední osoby správního orgánu I. stupně ze dne 28. 7. 2009 se souzená věc týkala dvou podezřelých – jak řidičky vozidla Citroen, tak žalobce. Rozhodnutím správního orgánu I. stupně ze dne 8. 2. 2010 byl uznán vinným

ze spáchání přestupku pouze žalobce, řízení o přestupku řidičky vozidla Citroen bylo zastaveno, neboť znalec Ing. Krejsa ve svém posudku nehodnotil způsob její jízdy v příčinné souvislosti se vznikem a průběhem nehody. Napadené rozhodnutí stěžovatele se k otázce odpovědnosti řidičky vozidla Citroen za vzniklou dopravní nehodu vůbec nevyjadřuje. Z výše uvedeného vyplývá, že po celou dobu správního řízení nebyla otázka podílu obou účastníků na odpovědnosti za nehodu jednoznačná a názor správního orgánu I. stupně na tuto otázku se v průběhu řízení změnil. Účastníci nehody se o podílu viny přeli až do vydání rozhodnutí o přestupku, kterým bylo řízení vůči řidičce vozidla Citroen zastaveno a tak zcela ukončeno.

Otázku, zda žalobce dával znamení o změně směru jízdy vpravo, nelze podle krajského soudu na základě provedeného dokazování jednoznačně odpovědět. Výpovědi žalobce a řidičky vozidla jsou protichůdné, hodnověrnost výpovědi manželky žalobce je snížena jejím poměrem k žalobci a další svědci ani jiné důkazy neexistují. Nemožnost zjištění této skutečnosti potvrdili ve svých posudcích i oba znalci.

Krajský soud má dále za to, že závěry posudku znalce Ing. Krejsy neodpovídají dílčím závěrům jeho posudku. Jak bylo výše citováno, znalec uvedl tři situace nebo možnosti jednání řidičky při nehodě, z nichž u dvou mohla řidička vozidla Citroen zabránit nehodě, a odmítl se vyjádřit k tomu, zda po ní bylo možno toto alternativní jednání požadovat. Znalec se opřel o analýzu pravděpodobného nehodového děje a upnul se na jednu z možností, jak děj proběhl, a to konkrétně tu, kdy řidička nemohla nehodě zabránit Toto nekriticky převzal do svého rozhodnutí o přestupku i správní orgán, bez toho, že by vyhodnotil, proč řidička nejela pomaleji, aby mohla na vzniklou dopravní situaci reagovat s takovou rychlostí, aby jí zabránila. V úplném závěru posudku znalec uvedl, že nehodnotil rychlost ani způsob řidičky v příčinné souvislosti se vznikem a průběhem nehody. Neuvedl však takovou odpověď, podle níž by z technického hlediska vyplynulo jednání řidičky s nulovou odpovědností za nehodu.

Podle krajského soudu bylo nesprávné, jestliže technické otázky a rozpory mezi posudky vyhodnotil správní orgán sám, bez toho, že by se jimi zabýval zaměstnanec, který má odbornou způsobilost. Správní orgán odmítl posudek předložený k důkazu žalobcem pro jeho nevěrohodnost, kterou dovodil ze způsobu položených otázek, které byly podle něj kladeny s cílem zpochybnit výpověď řidičky vozidla Citroen i závěry znalce Ing. Krejsy, dále ze spekulativních závěrů znalce a z toho, že znalec nebyl podle správního orgánu oprávněn hodnotit posudek jiného znalce. Konkrétní technické otázky však správní orgán nevyhodnotil.

Krajský soud se neztotožnil se závěrem správního orgánu, že skutkový stav byl řádně zjištěn a že pochybnosti do jeho zjištění posudek znalce Ing. Kopala nevnesl. Krajský soud má za to, že se znalecké posudky lišily ve svých závěrech o tom, jaké byly rychlosti vozidel před střetem, co bylo příčinou nehody a kdy mohla a měla reagovat řidička (1,8 s a 20 m před střetem podle znalce Ing. Krejsy a podle znalce Ing. Kopala 4,4 ÷ 5,4 s a 62 m před střetem). Pochybnosti, resp. opačná zjištění a důkazy tu navíc již byly před předložením posudku Ing. Kopala, což vyplývá zejména z rozporu mezi hodnocením příčiny nehody policisty na místě samém a posudkem znalce Ing. Krejsy. Stěžovatel měl proto přestoupit k vypracování doplnění posudku, dalšího posudku, revizního posudku,

výslechu či konfrontaci znalců. Nepostačilo pouhé odmítnutí posudku předloženého žalobcem s odkazem na jeho nevěrohodnost bez dalšího, zejména v případě, kdy v tomto posudku s opačnými závěry jsou konkrétní skutkové a technické argumenty a toto odborné vyjádření přitom podal znalec, zapsaný v seznamu soudních znalců. Pokud stěžovatel hodnotil skutkové závěry, aniž by k tomu byl oprávněn, a současně přitom pominul vyjasnění sporných skutkových otázek, považuje to soud v souzené věci za vadu řízení.

Pro podporu svých závěrů odkázal krajský soud na řadu právních názorů vyslovených v judikatuře správních soudů ohledně dokazování a hodnocení znaleckých posudků a ohledně posuzování příčinné souvislosti v případě dopravních nehod. Podle krajského soudu nelze uzavřít, že řidička vozidla Citroen nenese žádnou odpovědnost za vzniklou nehodu jen proto, že dodržela nejvyšší rychlost, která byla v místě povolena. Tento argument, doveden ad absurdum, by znamenal, že řidičům by v každé dopravní situaci postačovalo, aby dodrželi nejvyšší povolenou rychlost a tím by byli zproštěni jakékoli odpovědnosti na případných nehodách. Krajský soud zdůraznil, že stěžovatel za příčinu dopravní nehody považoval pouze jednání žalobce, odpovědností řidičky se v napadeném rozhodnutí nezabýval. Na základě uvedeného rozhodnutí stěžovatele zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ke zpracování znaleckého posudku v rámci soudního řízení krajský soud nepřistoupil jednak kvůli konkrétním okolnostem souzené věci, popsaným shora, jednak pro samotný charakter přezkumného řízení soudního.

Podanou kasační stížností napadl žalovaný rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). Předně namítl, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Krajský soud se podle jeho názoru nevypořádal s vyjádřeními stěžovatele podanými v rámci soudního řízení. Krajský soud konstatoval, že stěžovatel hodnotil skutkové závěry, aniž by k tomu byl oprávněn, a současně pominul vyjasnění sporných otázek. Tímto soud popřel zákonem stanovenou povinnost stěžovatele hodnotit podklady, zejména důkazy, podle své úvahy. Znalecký posudek je podle § 56 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, důkazem, z čehož logicky vyplývá povinnost posudek jako důkaz vyhodnotit. Stěžovatel tak učinil a zejména posudek Ing. Kopala vyhodnotil s tím, že otázky jemu položené byly zavádějící, znalec se vyjadřoval k závěrům posudku vypracovaného jiným znalcem a vyslovoval se k vině účastníků dopravní nehody, což mu jednoznačně nepřísluší. Stěžovatel proto preferoval znalecký posudek vypracovaný Ing. Krejsou, včetně jeho doplnění učiněného z důvodu námitek žalobce. Stěžovatel již při jednání před krajským soudem zdůvodnil svůj názor, že správní orgán nemusí odbornými znalostmi technického zaměření disponovat.

Podle krajského soudu nebyla vyjasněna sporná otázka, jak k nehodě došlo. Podle jeho názoru je logicky nevysvětlitelné a vzbuzuje zásadní pochybnosti fakt, že žalobce v době střetu byl téměř kolmo k vozidlu řidičky a že v takové situaci řidička včas a dostatečně nereagovala na změnu jízdy řidiče. Tuto otázku považuje stěžovatel za nesprávně formulovanou, musela tak vyústit i v nesprávný závěr krajského soudu. Tato otázka by byla zásadní a akceptovatelná pouze v případě, kdy by existoval přestupek, jehož objektivní stránka by jednání řidiče blíže nekvalifikovala, pouze by konstatovala spáchání dopravní nehody. Ustanovení § 22 odst. 1 písm. i) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích,

však hovoří o přestupku, kterého se řidič dopustí porušením zvláštního předpisu a způsobí dopravní nehodu. Následek je dán a není třeba jej dokazovat, včetně podílu jednotlivých účastníků na způsobení dopravní nehody. Nutné je prokázat porušení zvláštního právního předpisu. Tuto skutečnost prokazuje správní orgán, nikoli znalec z oboru dopravy, neboť se jedná o věc právní a nikoli technickou. Naopak otázka, jak k nehodě došlo, je otázkou pro znalce z oboru dopravy, který provádí na základě zajištěných stop výpočty různých veličin založených na neměnnosti fyzikálních zákonů. Ze závěrů znalce lze s velkou pravděpodobností konstatovat, zda došlo k porušení zákona o silničním provozu u kteréhokoli účastníka dopravní nehody či nikoli.

Stěžovatel považuje výtku krajského soudu, že se nevypořádal s rozpory vyplývajícími ze závěrů znaleckých posudků, za nedůvodnou. Vzhledem k tomu, že správní řízení bylo vedeno proti žalobci, správní orgán posuzoval pouze ty závěry znaleckých posudků, které se vztahovaly ke způsobu a stylu jízdy žalobce. V tomto směru se oba znalecké posudky shodovaly a nebylo mezi nimi rozporu ohledně odbočování žalobce z levého jízdního pruhu. Závěr znalce Ing. Krejsy, že žalobce svým způsobem jízdy vytvořil druhé účastnici dopravní nehody překážku náhlou a neočekávanou, znalec Ing. Kopal nijak hodnověrně nevyvrátil. I v případě, že by stěžovatel připustil, že vytvoření překážky nebylo náhlé, má za to, že bylo neočekávané právě z důvodu, že žalobce odbočoval na místo ležící mimo pozemní komunikaci. Uvedené skutečnosti považuje stěžovatel za stěžejní. Rozpor, který zmiňoval krajský soud, se týkal závěrů o rychlosti a vzdálenosti vozidel a možné reakce druhé účastnice dopravní nehody. Tyto závěry jsou však podle stěžovatele pro posouzení, zda žalobce porušil zákon o silničním provozu, irelevantní. Pokud je však krajský soud považoval za podstatné, nic mu nebránilo v provedení výslechu znalců a odstranění těchto rozporů při soudním jednání, jak ostatně navrhl žalobce. Zdůvodnění, proč krajský soud nenechal vypracovat znalecký posudek v rámci soudního jednání, považuje stěžovatel za obecné a nepřezkoumatelné. K námitce, že nebyla zodpovězena otázka podílu viny obou účastníků dopravní nehody, stěžovatel uvádí, že správní orgán zkoumá, zda účastník dopravní nehody porušil zvláštní právní předpis a zda existoval kauzální nexus mezi tímto jednáním a samotnou dopravní nehodou. Podíl viny nelze technicky vypočítat, jednalo by o pouhý spekulativní subjektivní názor.

Závěr krajského soudu, že znalec Ing. Krejsa uvedl tři situace nebo možnosti jednání řidičky při nehodě, z nichž u dvou mohla řidička vozidla Citroen nehodě zabránit, nemá oporu v tomto znaleckém posudku. Je patrné, že krajský soud nevnímá rozdíl mezi jednáním druhé účastnice dopravní nehody, které bylo v posudku jednoznačně popsáno a opřeno o výpočty znalce, a možnostmi, jak nehodě zabránit. Krajský soud nevidí rozdíl mezi tím, jak účastník nehody skutečně jel a jak jet mohl. Stěžovatel znovu poukázal na skutečnost, že krajský soud se zabýval stylem jízdy účastníka nehody, který nebyl v dané věci projednán. Stěžovatel spatřuje nezákonnost rozsudku krajského soudu v nesprávné interpretaci ustanovení § 51 správního řádu upravujícího dokazování. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů pak spatřuje v tom, že se krajský soud zcela věnoval posouzení jednání pouze druhého účastníka dopravní nehody a nikoli jednání žalobce. Na základě uvedeného stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalobce uvedl, že se zcela ztotožňuje se skutkovými i právními závěry krajského soudu, navrhl zamítnutí kasační stížnosti jako nedůvodné.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hlediska uplatněných stížních bodů, jakož i ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud se předně zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu nelze nedostatkem důvodů rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS.). Na podkladě uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že námitka nepřezkoumatelnosti není opodstatněná. Krajský soud náležitě objasnil svůj závěr, že vada správního řízení spočívala v tom, že se stěžovatel nezabýval pochybnostmi, které do zjištěného skutkového stavu vnesl znalecký posudek Ing. Kopala, a že nepřistoupil k dalšímu dokazování. Co se týče zdůvodnění, proč krajský soud sám neprovedl další dokazování, lze přisvědčit stěžovateli, že je příliš obecné, nelze je však považovat za nepřezkoumatelné. Nejvyšší správní soud poznamenává, že pouhá argumentace charakterem soudního řízení o správní žalobě je zde nepřípadná. Správní soud při svém rozhodování není omezen ve skutkových otázkách jen tím, co nalezl správní orgán, a to ani co do rozsahu provedených důkazů, ani jejich obsahu a hodnocení ze známých hledisek závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Soud zcela samostatně a nezávisle hodností správnost a úplnost skutkových zjištění učiněných správním orgánem a zjistí-li přitom skutkové či (procesně) právní deficity, může reagovat jednak tím, že uloží správnímu orgánu jejich odstranění, nahrazení či doplnění nebo tak učiní sám. Správní soud přitom vždy zvažuje, v jakém rozsahu je třeba dokazování doplnit. Úkolem správního soudu totiž nepochybně není v případě potřeby rozsáhlého doplnění dokazování nahrazovat činnost správního orgánu.

Stěžovatel v kasační stížnosti dále nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že ze znaleckého posudku Ing. Kopala vyplynuly pochybnosti o zjištěném skutkovém stavu v prvoinstančním řízení a že se stěžovatel nezabýval rozpory mezi závěry vypracovaných znaleckých posudků. Stěžovatel namítl, že posuzoval pouze ty závěry znaleckých posudků, které se týkaly způsobu jízdy žalobce, přičemž v tomto směru se oba znalecké posudky shodovaly.

Nejvyšší správní soud předně zdůrazňuje, že při posouzení odpovědnosti účastníka nehody za přestupek podle § 22 odst. 1 písm. i) zákona č. 200/1990 Sb. správní orgán zkoumá, zda řidič porušil zvláštní právní předpis a způsobil tak dopravní nehodu. Pro posouzení odpovědnosti řidiče za přestupek přitom není podstatné, zda svým jednáním způsobili dopravní nehodu i další účastníci této nehody. Příčinná souvislost mezi jednáním

pachatele a následkem se nepřerušuje, jestliže k jednání pachatele přistoupí další skutečnost, jež spolupůsobí při vzniku následku, avšak jednání pachatele zůstává takovou skutečností, bez níž by k následku nebylo došlo (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 5. 2004, sp. zn. II.ÚS 728/02, usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 2. 2002, sp. zn. 3 Tz 317/2001).

Při posouzení uvedené námitky stěžovatele Nejvyšší správní soud zjistil, že oba znalecké posudky potvrzují, že žalobce odbočoval doprava přes levý jízdní pruh. Znalec Ing. Krejsa v doplnění posudku dále uvedl, že žalobce nemusel s ohledem na rozměry vozidla při odbočování doprava vybočit ze směru své jízdy vlevo. Znalec Ing. Kopal se k této skutečnosti nevyjádřil. Nejvyšší správní soud zde přisvědčil závěru správních orgánů, že po žalobci bylo možné požadovat, aby v daném místě odbočoval doprava z pravého jízdního pruhu, neboť neměl důvod vybočit doleva vzhledem k rozměrům vozidla ani nákladu. Lze tedy uzavřít, že závěry znaleckých posudků týkající se otázky, zda žalobce porušil povinnost zařadit se před odbočováním vpravo co nejblíže k pravému okraji vozovky stanovenou v § 21 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., nebyly v rozporu.

Co se týče otázky, zda žalobce porušil povinnost neohrozit řidiče jedoucí za ním, ze závěrů posudku znalce Ing. Krejsy vyplývá, že se vozidlo žalobce v čase 1,8 s před střetem vracelo zpět z levého do pravého jízdního pruhu, v tomto okamžiku řidička vozidla Citroen reagovala na situaci před sebou. Podle znalce nebyla řidička vozidla Citroen za dobu 1,8 s schopna odvrátit střet vozidel intenzivním brzděním, byť podle závěru znalce jela rychlostí asi 48 km/h (46 - 50 km/h), tedy nikoli rychlostí vyšší než byla v místě povolená.

Znalec Ing. Kopal ve svém posudku dospěl k závěru, že řidička vozidla Citroen začala reagovat na zpomalující a najíždějící si vozidlo žalobce v čase 1,3 ÷ 1,9 s před střetem a 14 ÷ 26 m před místem střetu. Vozidlo žalobce v tomto okamžiku provádělo manévr najetí vlevo před odbočením vpravo, podle znalce nebylo možné technicky určit přesnější polohu vozidla žalobce v okamžiku reakce řidičky. V čase 0,9 ÷ 1,1 s před střetem začalo vozidlo žalobce odbočovat vpravo, vozidlo Citroen začalo brzdit, v tomto okamžiku bylo 9 – 13 m od místa střetu (obr. 10, s. 22). Znalec dále konstatoval, že pokud řidička začala reagovat na vozidlo žalobce v čase 1,3 ÷ 1,9 s před střetem, nebyla schopná při rychlosti vozidla 45 ÷ 54 km/h zastavit vozidlo před místem střetu ani při využití plného brzdného zpomalení.

Na základě uvedeného lze konstatovat, že oba znalci dospěly ke shodnému závěru, že žalobce začal z levého jízdního pruhu odbočovat a najíždět do pravého jízdního pruhu v době, kdy bylo vozidlo řidičky jedoucí rychlostí v rozmezí 45 ÷ 54 km/h v takové vzdálenosti, že řidička nebyla schopná zastavit vozidlo před místem střetu ani při využití plného brzdného zpomalení. Je tedy zřejmé, že si žalobce nepočínal tak, aby řidičku vozidla Citroen neohrozil. Nejvyšší správní soud zde zdůrazňuje, že povinnost řidiče neohrozit řidiče vozidla jedoucího za ním stanovená v ustanovení § 21 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. trvá po celou dobu provádění odbočování. Podle ustanovení § 2 písm. l) zákona č. 361/2000 Sb. povinnost nesmět ohrozit znamená povinnost počínat si tak, aby jinému účastníku provozu na pozemních komunikacích nevzniklo žádné nebezpečí. Pro splnění této povinnosti byl v projednávaném případě rozhodující právě okamžik, kdy se žalobce do pravého jízdního pruhu při odbočování vracel a kdy hrozilo, že zkříží jízdní

dráhu zde jedoucího vozidla. Přestože byl žalobce nepochybně povinen sledovat i provoz v levém jízdním pruhu, do něhož při odbočovacím manévru najížděl, a současně věnovat pozornost najíždění do brány, nezbavovalo ho to povinnosti se v tomto okamžiku přesvědčit, zda v pravém jízdním pruhu nejede vozidlo, které by mohl svojí jízdou ohrozit. Na splnění této povinnosti měl přitom pamatovat tím spíše, že (jak uvedl při podání vysvětlení dne 24. 7. 2009) zaregistroval „u zrcadla“ v České Vsi za ním jedoucí vozidlo, které podle něj za ním jelo blíž než by mělo, určitě blíž než 50 m. V tomto vyjádření rovněž uvedl, že v době najíždění do brány vozidlo jedoucí za ním nesledoval. Nejvyšší správní soud nepřisvědčil úvaze znalce Ing. Kopala, že je problematické hodnotit, zda žalobce na vozidlo Citroen mohl či nemohl nějak reagovat, neboť vzhledem k odbočovacímu manévru měl změněné výhledové poměry ve zpětných zrcátcích a taktéž musel věnovat převážnou část pozornosti najíždění do předmětného dvora. V případě, že řidič nemůže dostatečně sledovat provoz, např. pro nedostatečný výhled, musí v souladu s § 21 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb. zajistit bezpečné odbočení pomocí způsobilé a náležitě poučené osoby.

Nejvyšší správní soud se tak ztotožnil se závěrem správních orgánů, že bylo jednoznačně prokázáno, že se žalobce dopustil projednávaného přestupku. Současně přisvědčil námitce stěžovatele, že ohledně skutečností rozhodných pro posouzení toho, zda žalobce porušil povinnosti stanovené v § 21 odst. 1 a 3 zákona č. 361/2000 Sb. a způsobil tak dopravní nehodu, nebyly závěry znaleckých posudků ve vzájemném rozporu. Nebyl tudíž dán důvod pro další dokazování.

Nejvyšší správní soud dále nesouhlasí s názorem krajského soudu, že bylo nesprávné, jestliže správní orgán vyhodnotil znalecké posudky sám, bez toho, že by se jimi zabýval zaměstnanec, který má odbornou způsobilost. Dokazování znaleckým posudkem provádí správní orgán tehdy, kdy jeho rozhodnutí závisí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoby nemají, a jestliže odborné posouzení skutečností nelze opatřit od jiného správního orgánu (§ 56 správního řádu). Ze znaleckého posudku musí být zřejmé, z jakých skutečností znalec vycházel a na základě jakých postupů ke svým zjištěním dospěl. Dále musí znalec své závěry náležitě odůvodnit v souladu s pravidly logického myšlení. Za splnění těchto požadavků je znalecký posudek srozumitelný jak správnímu orgánu, tak účastníkům řízení. Správní orgán dále posuzuje, zda nejsou dány žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost závěrů posudku mohla být zpochybněna. Toto hodnocení je správní orgán nepochybně oprávněn provést bez toho, že by disponoval odbornými znalostmi. V případě, kdy by úřední osoba měla odborné znalosti, nemělo by navíc vypracování znaleckého posudku žádný význam.

Krajský soud poukázal na to, že rozpory ve skutkových zjištěních existovaly v projednávané věci již před předložením znaleckého posudku Ing. Kopala, přičemž se jednalo zejména o odlišné hodnocení příčiny dopravní nehody policisty na místě samém a v posudku znalce Ing. Krejsy. Nejvyšší správní soud zde uvádí, že orgán policie činí nezbytná šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku a k zajištění důkazních prostředků nezbytných pro pozdější dokazování před správním orgánem, v případě dopravní nehody se jedná především o přesné zaznamenání místa nehody a zjištění a zajištění stop. Hodnocení příčin dopravní nehody a uvedení osoby podezřelé ze spáchání přestupku v oznámení přestupku však není pro správní orgán závazné. Jak vyplývá i

z ustanovení § 66 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb., je správní orgán oprávněn věc odložit, jestliže došlé oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku. Správní orgán tedy samostatně hodnotí skutečnosti odůvodňující podezření, že přestupek spáchala určitá osoba, přičemž shromažďuje další důkazy. Pro závěr o tom, který z řidičů dopravní nehodu způsobil, je často navíc nezbytné právě vypracování znaleckého posudku.

Co se týče argumentace krajského soudu, že stěžovatel vzal jako příčinu nehody pouze jednání žalobce, ale odpovědností druhé účastnice dopravní nehody se v napadeném rozhodnutí nezabýval, je nutno uvést následující: Žalobce napadl svým odvoláním prvoinstanční rozhodnutí jako celek. Je však zřejmé, že nebyl oprávněn napadnout výrok č. II rozhodnutí, jímž bylo zastaveno řízení ve věci přestupku druhé účastnice dopravní nehody. Ačkoli stěžovatel zamítl odvolání žalobce jako celek podle § 90 odst. 5 správního řádu a nezamítl je v části směřující do výroku č. II podle § 92 odst. 2 správního řádu jako nepřípustné, je zřejmé, že nepochybil, jestliže meritorně přezkoumal prvoinstanční rozhodnutí pouze v části výroku č. I, tedy ohledně spáchání přestupku žalobce. Pokud bylo odvolání žalobce do výroku č. II nepřípustné, nemohla se stát otázka spáchání přestupku druhou účastnicí dopravní nehody ani předmětem meritorního přezkumu v řízení o žalobě. Žalobní námitky bylo možné hodnotit pouze ve vztahu k otázce spáchání přestupku žalobcem. Nejvyšší správní soud opětovně zdůrazňuje, že pro posouzení odpovědnosti žalobce za přestupek podle § 22 odst. 1 písm. i) zákona č. 200/1990 Sb. je nevýznamná otázka, zda rovněž druhá účastnice dopravní nehody porušila zvláštní právní předpis a zda tedy i její jednání bylo možné považovat za příčinu dopravní nehody. Argumentace krajského soudu, že ve správním řízení nebyla otázka odpovědnosti druhé řidičky za způsobení dopravní nehody náležitě objasněna, je proto z hlediska posouzení odpovědnosti žalobce za přestupek irelevantní.

S ohledem na to, že Nejvyšší správní soud zjistil naplnění důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., zrušil dle § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm je krajský soud podle § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným tímto rozsudkem.

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. února 2012

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu